

סיכום מפגש 13 מועדון סקירות הספרות לפיזיותרפיסטים

מנחה המפגש: דן כהן

5/3/2019

נקודות עיקריות במפגש נוצבו פלצבו

מציגים: יניב נודלמן ואהרון בלטמן

ביצענו סקירת ספרות בנושא פלצבו, נוציבו והשפעות יטרונגניות של המילים שאנחנו משתמשים בהן במהלך הטיפול. ניתן להתעמק רבות בנושאים אלו, אך בחרנו להעלות בכתב את המסר העיקרי.

אפקט הפלצבו הוא אפקט אנלגטי המקושר להפרשת אופיאטים אנדוגניים (וחומרים נוספים) ע"י מערכת העצבים ומשוך לגורמים התלויים בקונטקסט הטיפולי. גורמים אלו מתמיינים למספר ממדים: המטפל, המטופל, הטיפול, קשר מטפל-מטופל והסביבה. משערים שציפיות המטופל בהקשר לגורמים אלו הם אלו שיובילו לקיומו של האפקט. לדוגמא, אם נציג למטופל תרגיל שנרצה שיבצע, נוכל להגיד: "הנה תרגיל מצוין שעוזר להרבה מטופלים במצבך ומפחית את הכאבים" לעומת: "בצע את התרגיל הזה".

בדומה לאפקט הפלצבו, אפקט הנוציבו גם כן תלוי בגורמים המשפיעים על הקונטקסט וציפיות המטופל, אך בשונה ממנו הוא יוצר היפראלגזיה ומשערים שהחומר המתווך בתהליך הניורופיזיולוגי הוא Cholecystokinin (ניורטרנסמיטור המקושר לחרדה וחסמת רצפטורים לאופיאטים). לדוגמא: "וואו, עמוד השדרה שלך ממש לא יציב, אתה חייב לשמור עליו".

שני האפקטים הללו הם קצרי מועד, אך למילים שנבחר לתאר את ממצאי הבדיקה ודרך הטיפול יכולה להיות השפעה ארוכת טווח, הן בתהליך קבלת ההחלטות של המטופל והן בהירתמות המטופל לטיפול. מרבית המחקר בנושא לא עוסק ישירות בטיפולי הפיזיותרפיה, אך אלו שכן מציירים תמונת מצב בה לעתים מסר שברור לנו מתפרש לא נכון על ידי המטופל ובמקום לעזור לו, אנו יוצרים אפקט שלילי. קל לנו לזהות אצל מטופלינו אפקטים שליליים כאלו כשהם מגיעים מרופאים עם המלצות ואיסורים לגבי אבחנתם, אך לא תמיד אנחנו מודעים לכך שגם אנחנו יכולים ליצור אותם.

כדי לצמצם אירועים כאלו, כדאי לברר מה המטופל הבין מהמפגש עמנו. דרך אחת היא לשאול שאלות כגון: "כיצד תסביר את מצבך לחבר?" או "חשוב לי לדעת שההסבר שלי מובן לך, תוכל לספר לי מה הבנת מהמפגש?"

בהקשר החיובי, אם נהיה מודעים לכך שחווית הטיפול מושפעת ממספר רב של גורמים שנוכל לרתום לטובת המטופל והאמון שלו בעצמו ובטיפול, נוכל להגדיל את סיכויי הצלחת הטיפול.

תודה רבה ליניב ואהרון על מפגש מעניין ומלמד!
ליצירת קשר עם יניב: Nudely87@gmail.com
ליצירת קשר עם אהרון: 054-771-8656